

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ ชุดโครงการดินและปุ๋ยพืชสวน สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่สนับสนุนทุนวิจัย โครงการพัฒนาฐานความรู้ด้านดินและปุ๋ยเพื่อสร้างระบบผู้เชี่ยวชาญในการผลิตมะละกอ และขอขอบคุณสาขาทรัพยากรที่ดินและสิ่งแวดล้อม ภาควิชาพืชศาสตร์และทรัพยากรการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนสถานที่ทำการทดลองในครั้งนี้ ขอขอบคุณเกษตรกรผู้ปลูกมะละกอทุกท่านในจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ อุดรธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร อุบลราชธานี นครพนม และนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บตัวอย่างดินและพืช ตลอดจนข้อมูลการสัมภาษณ์ และขอขอบคุณ คุณไพฑูรย์ ประทุมรุ่ง คุณเอนก ชิวจำปา และคุณเทพฤทธิ์ เอตรีตัน ที่ให้ความช่วยเหลือ โครงการมาตลอด

คณะผู้วิจัย

คำนำ

การวิจัยโครงการพัฒนาฐานความรู้ด้านดินและปุ๋ยเพื่อสร้างระบบผู้เชี่ยวชาญในการผลิตมะละกอ เป็นโครงการหนึ่งที่ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(The Thailand Research Fund) ประจำปี 2546 - 2547 แม้ว่าในแผนการปฏิบัติงานจะต้องดำเนินการเป็นเวลา 3 ปี (ก.พ. 2546 - ม.ค. 2549) แต่เนื่องจากเกิดปัญหาเกี่ยวกับโรคจุดวงแหวนระบาด(ใบด่าง) ดังนั้นการวิจัยจึงกระชับขึ้นเหลือเพียง 1.5 ปี รายงานฉบับนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหาสามส่วนด้วยกัน คือ

- 1) ข้อมูลจากการรวบรวมแหล่งความรู้ทั้งทรัพยากรมนุษย์และเอกสารทางวิชาการต่างๆ
- 2) ข้อมูลจากสำรวจภาคสนามและการวิเคราะห์ดิน พืชในห้องปฏิบัติการซึ่งประกอบ 5 หัวข้อ คือ 1) สภาพทั่วไปของการปลูกมะละกอและการจัดการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) คุณสมบัติทางเคมีและธาตุอาหารในดินชนิดต่างๆที่ปลูกมะละกอ 3) ปริมาณธาตุอาหารในใบและก้านใบของมะละกอที่ปลูกในดินชนิดต่างๆ 4) คุณสมบัติทางเคมี และธาตุอาหารในดิน-พืชที่รับปุ๋ยอัตราต่างๆของมะละกอ และ 5) การจัดการแบบต่างๆในการผลิตมะละกอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อคุณสมบัติของดินและธาตุอาหารในพืช
- 3) ข้อมูลจากการทดลองในแปลงทดลองและแปลงของเกษตรกร ประกอบด้วย (1) การทดลองการให้ธาตุอาหารกับมะละกอในสภาพของพื้นที่แปลงทดลองที่มีเนื้อดินต่างกัน 3 ชนิด คือ กลุ่มดินทราย, กลุ่มดินร่วน และกลุ่มดินเหนียวต่อการเจริญเติบโต ผลผลิต คุณภาพของมะละกอ (2) การทดลองการให้ธาตุอาหารสูตรต่างๆเพื่อรองพื้นปลูกและให้สูตรปุ๋ยในเนื้อดินชนิดต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย (ก) การศึกษาสูตรปุ๋ยเคมีอัตราต่างๆที่ใช้รองพื้นต่อการเจริญเติบโตของมะละกอ (ข) การศึกษาชนิดดินและสูตรปุ๋ยเคมีต่อการเจริญเติบโตของมะละกอ (3) การทดสอบการจัดการวัสดุปรับปรุงดินร่วมกับปุ๋ยสูตร 13-13-21 เพื่อสร้างความแข็งแรงของมะละกอพันธุ์แขกนวล

รายงานผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมฐานข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณธาตุอาหารสำหรับมะละกอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นฐานความรู้หนึ่งต่อการนำไปใช้ในการสนับสนุนงานวิจัย การจัดทำความเหมาะสมของการใช้พื้นที่ การให้คำแนะนำต่อการปลูกมะละกอเพื่อความยั่งยืนในการเกษตรกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในที่นี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อไป หากรายงานฉบับนี้มีข้อความส่วนหนึ่งส่วนใดไม่สมบูรณ์ คณะผู้วิจัยพร้อมที่จะรับคำวิจารณ์ข้อเสนอแนะทุกประการ

ดร.มงคล ติะอูน

หัวหน้าโครงการ